

Nr 71

Av herr **Westberg**, om ökade möjligheter att erhålla statliga studielån.

När riksdagen under våren 1964 fattade beslut om ett nytt studiesocialt system innebar detta väsentliga fördelar. Detta system har nu verkat i nära fyra år och rent allmänt kan sägas att förväntningarna i stort sett hittills har infriats. För studerande som är i behov av studiekredit innebär riksdagsbeslutet en höjning av lånetaket.

Tillämpningen av studiehjälpsreglementet, som även innefattar bestämmelser om studielån till studerande som ej fyllt 21 år, vid gymnasier, yrkesskolor, folkhögskolor etc. är dock restriktiv med hänsyn till föräldrarnas ekonomi.

Särskilda utskottet som behandlade dessa frågor vid 1964 års riksdag framhöll i sitt utlåtande att studielånen även i fortsättningen skulle komma att spela en förhållandevis underordnad roll som studiefinansieringsskäl för yngre elever vid gymnasier, yrkesskolor och folkhögskolor. Detta torde ha giltighet på det stora flertalet, men behov av studiekredit kvarstår dock för vissa grupper av studerande. Studielån för studerande under 21 år utgår f. n. med högst 5 000 kronor per läsår. Dessa studielån är dock begränsade med hänsyn till föräldrarnas beskattningsbara inkomst. Vid den behovsprövning som verkställs gäller vidare att för elever i åldern 16 till 19 år beräknas lån kunna utgå med 3 500 kronor per läsår. Härifrån reducerar man med 1/5 av föräldrarnas beskattningsbara inkomst samt med det studiebidrag och inkomstprövade tillägg vartill eleven är berättigad. För belysning av hur dessa bestämmelser kan verka anföres här ett fall som behandlades under förra året.

En fackskolestuderande på 19 år begärde att få låna 5 000 kronor. Centrala studiehjälpsnämnden reducerade beloppet med 1 500 kronor. Eleven var emellertid inackorderad och därför gjordes ett tillägg med 900 kronor. Beloppet blev alltså 4 400 kronor. Därefter gjordes emellertid en ny reduktion för studiebidrag och så var beloppet åter nere i 3 500 kronor. Men vad jag anser särskilt anmärkningsvärt är att föräldrarnas inkomst och förmögenhet i så hög grad påverkade lånemöjligheterna. Fadern var pensionär och taxerad för en inkomst på 8 500 kronor. Självfallet kan man på den inkomsten inte försörja en studerande. Visserligen hade fadern också en nettoförmögenhet på 48 000 kronor men 43 000 kronor av denna utgjordes av värdet på en fastighet, som han inte kunde avyttra. Föräldrarna hade alltså ingen möjlighet att ekonomiskt bistå sin 19-årige son, men ändå

fick den studerande finna sig i en reduktion på 2 741 kronor på grund av föräldrarnas inkomst och förmögenhet, varför det beviljade lånebeloppet blev 759 kronor. Enligt min mening är en sådan ordning otillfredsställande. Det synes därför vara motiverat, att gynnsammare regler utformas för lån till studerande under 21 år. Detta torde kunna ske genom en ändring av reduceringsregeln, $\frac{1}{5}$ av föräldrarnas beskattningsbara inkomst, eller genom att denna reduktionsregel helt avskaffas. Vidare torde åldersgränsen 21 år när det gäller möjlighet att erhålla det högre beloppet 5 000 kronor behöva sänkas till förslagsvis 19 år.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en översyn av bestämmelserna och tillämpningsföreskrifterna för studielån enligt studiehjälpsreglementet syftande till att vidga möjligheterna att erhålla dylikt lån.

Stockholm den 16 januari 1968

Olle Westberg (fp)
